

ONDERZOEK NAAR DE VITALITEIT VAN DE WINGERDGEMEENTE

Inhoud:	Pagina:
1. Inleiding	1
2. Opdracht	1
3. Werkwijze	1, 2
4. Advies	2
5. Aanbevelingen	2 - 4
Bijlagen 1 en 2	5 – 10

1. Inleiding

In het afgelopen decennium raakten de processen van secularisering en vergrijzing ook de PKN-wijkgemeenten in Krimpen aan den IJssel. Zij werden geconfronteerd met een oplopend financieel tekort en werden daardoor genoodzaakt tot sluiting van twee kerkgebouwen en vermindering van de fte's van predikanten. Een intensieve periode (2015 – 2019) van besprekingen volgde. De IJsseldijkgemeente trok zich hieruit terug. De besprekingen tussen de overige wijkgemeenten Rank, Ark en Wingerd resulteerden in een fusie tussen Rank en Ark per 1 januari 2020. De Wingerdgemeente kwam daarmee alleen te staan in het proces. In de tussentijd werd er in het te verbouwen kerkgebouw de Ark onderzocht of er een aparte vierplek voor de Wingerd mogelijk was. De kosten daarvoor bleken te hoog. Over de gang van zaken en de resultaten van dit samenvoegingsproces heersten c.q. heersen in de wijkgemeente de Wingerd gevoelens van verwarring en teleurstelling. In september 2019 kondigde onze wijkpredikant Ds. C. Groenendijk aan dat zij per 5 januari 2020 afscheid wilde nemen van de Wingerdgemeente om haar werkzaamheden in Maarssen voort te zetten. De wijkkerkenraad van de Wingerd vroeg zich toen af of de geloofsgemeenschap de Wingerd nog vitaal genoeg zou zijn om verder door te kunnen. Begin november 2019 werd daarom een bezinningsproces op gang gebracht, waarbij de vraag naar de vitaliteit van de wijkgemeente centraal stond. Met instemming van de Algemene Kerkenraad werd daarvoor een periode vastgesteld tot 1 juli 2020.

2. Opdracht

Eind oktober vroeg de wijkkerkenraad mij - Hadewey Buitenwerf - om gedurende deze periode op zoek te gaan naar antwoorden op de volgende vragen:

- De kernvraag: kunnen we de komende 5 à 10 jaar doorgaan als gemeente De Wingerd? Waar komt het accent – naast de vieringen – van gemeente-zijn te liggen? Welke doelgroep heeft daarbij prioriteit? Wat willen we in stand houden?
- Is er voldoende waardering voor wat er zoal gebeurt? Hoe kunnen we de onderlinge waardering en verbondenheid vergroten? Hoe kunnen we het plezier en enthousiasme handhaven en uitbreiden?
- Wie wil zich actief inzetten? Hoe groot is de groep actievelingen? Hoe groot is de groep die mee wil doen aan activiteiten/kerkdiensten? Wie wil zich financieel inzetten? Hoe groot is de groep die (meer) financieel wil bijdragen? Hoe kan dat gestimuleerd worden?
- Wat betekenen de uitkomsten op bovengenoemde vragen voor (het profiel van) een eventueel te beroepen predikant (parttime) of aan te stellen kerkelijk werker?

Begin november werd Meta van de Water, oud-voorzitter van de wijkkerkenraad, mijn steun en toeverlaat. Zij volgde het onderzoek op kritische wijze.

Tijdens dit bezinningsproces ontstond de wereldwijde crisis rond het virus Covid-19, die begin maart ook Nederland raakte, waardoor helaas de geplande gemeentevergadering op 16 april niet kon door gaan. Juist de overheidsmaatregelen rond het virus Covid-19 liet ons het grote gemis van vieringen en ontmoetingen voelen. We hebben het onderzoek wel voortgezet.

3. Werkwijze

Het onderzoek naar de vitaliteit en het draagvlak van de Wingerdgemeente bestond uit drie hoofdonderdelen:

- A. Een inspiratiebijeenkomst op 30 januari 2020 voorafgegaan door een diner. Opkomst 99 personen.
- B. Een enquête onder alle leden van de Wingerd: de formulieren zijn door 128 leden ingevuld.
- C. Vragenlijsten aan alle werkgroepen.

4. Advies

Op basis van de inbreng op de inspiratiebijeenkomst, de antwoorden op de enquêtevragen en de reacties van de werkgroepen blijkt de vitaliteit van de Wingerdgemeente sterk genoeg om als geloofsgemeenschap met een eigen missie door te kunnen gaan en deze in stand te houden. Het doorgaan is niet alleen een uitgesproken wens van de gemeenteleden, maar het blijkt ook uit hun inzet. Het op korte termijn beroepen van een eigen predikant (parttime) is daarbij noodzakelijk. Het advies aan de wijkkerkenraad van de Wingerd is: zet de Wingerdgemeente voort met een eigen predikant (parttime).

5. Aanbevelingen bij dit advies zijn:

5.1 Formuleer een duidelijke missie

Formuleer als wijkkerkenraad in nauwe samenwerking met de werkgroepen een gezamenlijke inhoudelijke missie: de essentie van ons gemeente-zijn, gebaseerd op de kracht van ons geloof. Stel daarbij werkdoelen vast en prioriteiten. Wijkkerkenraad en werkgroepen vergroten hiermee de beleidsmatige samenhang, maar kunnen hun activiteiten jaarlijks ook toetsen aan de afgesproken missie en prioriteiten.

Op de inspiratiebijeenkomst lagen de prioriteiten bij:

1. het vieren van erediensten,
2. optimaal gastvrij en open zijn, met respect voor alle geloofsdiversiteit
3. het pastoraat
4. het diaconaat

Doelgroepen daarbij waren de meest kwetsbaren in en buiten onze gemeente. Genoemd zijn o.a.: gemeenteleden, zinzoekers, jonge kinderen en ouderen, mantelzorgers, hulp aan mensen in nood dichtbij en ver weg.

Mocht door het kleiner worden van de gemeente en een afnemende inzet van de gemeenteleden er een nieuwe bezinning op gang komen rondom de vraag wat door kan gaan en wat niet, dan zullen alle activiteiten getoetst kunnen worden aan de missie van de gemeente. Activiteiten die niet aansluiten bij gestelde prioriteiten kunnen het eerst worden beëindigd.

Blijf gemeenteleden actief bij de uitvoering van de Wingerdmissie betrekken.

5.2 Organisatie

a. Versterk de wijkkerkenraad

- De wijkkerkenraad is een bestuurlijk orgaan en geen werkgroep. Ze is verantwoordelijk voor de gang van zaken in de gemeente.
- De ambten van voorzitter en scriba dienen te worden gescheiden. Het zo spoedig mogelijk vervullen van de vacature van scriba is aan te bevelen, zeker ook voor het beroepen van een nieuwe predikant.
- Het moderamen dient in samenspel met de wijkkerkenraad een vinger aan de pols te houden m.b.t. verdere ontwikkelingen van de gemeente (ledenaantal, financiën, gebouw en toekomstige beleidsstappen).
- Er zijn een aantal ambts- en taakdragers die er inmiddels een lange periode op hebben zitten en wensen te stoppen. Die ruimte behoort er hoe dan ook te zijn, ook al lijken vacatures moeilijk te vervullen. Deze leden horen daar grote waardering voor te krijgen. Uit de praktijk blijkt dat mensen die zolang intensief kerkelijk actief zijn geweest door de gemeente opgevangen, gezien en omringd moeten blijven.
- Het werkgroepenmodel vertoont 'eilandjescultuur'. De informatie-uitwisseling kan worden verbeterd. Daardoor kan er meer samenhang in bestuur en bij uitvoerende werkzaamheden ontstaan.

- Blijf samenwerking zoeken in de kerkelijke organisatie in Krimpen aan den IJssel en draag mede zorg voor het organiseren van gezamenlijke activiteiten.
- Een goede jaarlijkse evaluatie van de werkdoelen kan helpen om overbodige activiteiten af te stoten. Een gezamenlijk jaarverslag is daarbij onontbeerlijk, evenals een jaarlijks functioneringsgesprek met de predikant. Belangrijk wordt een goed Vorming- en Toerustingsaanbod, waarin ook toerusting een plek kan krijgen.
- Wellicht kan de werkgroep Communicatie een verbeterplan maken.

b. Wees zuinig op menskracht: creëer een informatiepunt

Hoewel er een grote inzet is voor de uitvoerende werkzaamheden wordt in de komende jaren door de werkgroepen een tekort aan menskracht verwacht. Zorg daarom zo spoedig mogelijk voor afstemming tussen het (verwachte) tekort aan menskracht en het aanwezige aanbod van gemotiveerde vrijwilligers. Sommige werkgroepen hebben al aangegeven welke specifieke kwaliteiten zij vragen van toekomstige werkgroep-leden. En ook gemeenteleden gaven aan waar zij plezier in hebben en wat zij goed kunnen. Er zijn gemeenteleden die gemakkelijk schrijven, kunnen besturen, technisch zijn etc. Maak gebruik van talenten/kwaliteiten van gemeenteleden.

Probeer ook projectmatiger te gaan werken. Mensen willen zich graag inzetten voor kortdurende doelgerichte werkzaamheden, die goed bij hen passen. Daardoor zal het plezier en voldoening worden vergroot. Grotere taken zijn vaak goed te delen. Maak daarom een toegankelijk informatiepunt waar vraag en aanbod samenkomen; waar een actieve inlevende coördinator kan verwijzen en samenbrengen en daarbij de wijkkerkenraad informeert. Gemeenteleden weten dan waar en bij wie ze zich kunnen melden als ze kerkelijke vrijwilligerswerk willen gaan doen.

Een coördinator kan voor een korte introductie en begeleiding zorgen en na een poosje informeren hoe het gaat. Als leden investeren in de gemeenschap zal er een verdiepende vorm van gemeenschap ontstaan en ervaren zij samenwerking. Belangrijk daarbij blijft dat de Wingerdmissie en de gestelde prioriteiten bekend zijn, zodat gemeenteleden gemotiveerd blijven c.q. raken om mee te werken.

De taak van coördinator kan worden ondergebracht in de wijkkerkenraad.

5.3 Beroep een predikant (parttime) en verstrek regelmatig informatie over de financiën, ledenaantal en gebouw

Op basis van de huidige financiële gegevens kan een predikant (parttime) worden beroepen. Een gezamenlijke predikant met andere gemeenten in de regio kan een aantrekkelijke mogelijkheid zijn.

Profielschets van een te beroepen predikant op basis van de totale inbreng van gemeenteleden:

- die op eigentijdse wijze, met gevoel voor liturgie, diepgang brengt in de erediensten, zodat gemeenteleden worden geïnspireerd om hun werk voor God en medemens met enthousiasme te gaan doen;
- die goed kan samenwerken en motiveren;
- die op een empathische wijze pastorale ondersteuning geeft aan de meest kwetsbaren in onze gemeente;
- die plezier heeft in het geven van directe ondersteuning door middel van toerustingsactiviteiten;
- die beleid voor de toekomst van de gemeente mee richting geeft en daarbij de eenheid in en buiten de gemeente bevordert;
- die bereid is te reflecteren op eigen functioneren.

Om als wijkgemeente in het Wingerdgebouw door te kunnen gaan, zal afhangen van de financiële bijdragen van gemeenteleden en de technische staat van het gebouw.

Kerkrentmeesters kunnen de financiële bijdragen van gemeenteleden stimuleren door regelmatig informatie over de financiën te verstrekken.
Mocht door terugloop van zowel het aantal leden en/of de financiële opbrengsten blijken dat kerkgang in het Wingerdgebouw niet langer te handhaven is, dan zijn er andere mogelijkheden om de eigen wijkgemeente voor te zetten.
Het onderzoek naar deze mogelijkheden viel buiten de opdracht.

Hadewey Buitenwerf
Meta van de Water

5 mei 2020

Bijlagen: 1. Verantwoording onderzoek en gegevens
2. Overige opmerkingen en ideeën van gemeenteleden

Bronnen:

- Vragen uit zondagsbrieven, ontvangen antwoorden en inhoudelijke mailcorrespondentie met enkele gemeenteleden
- Gemeentebijeenkomsten: 30 januari 2020
- Enquête gemeenteleden, maart 2020;
- Enquête werkgroepen, februari/maart 2020
- Telefonische gesprekken met diverse gemeenteleden en bezoeken
- Gegevens leeftijdsopbouw leden Wingerd 2019/ administratie
- Stukken/brieven Algemene Kerkenraad
- Jaarverslagen 2015- 2016; 2016 – 2017; 2017 – 2018;
- Financiële statistieken 2020; Kerkbalans 2020
- Rapporten: Oosterwijk 2014; Zicht op overmorgen; Advies Koers II, Kerk 2025 (PKN)
Hoofdstuk 4 Rond het beheer

Bijlage: 1 Verantwoording onderzoek en gegevens

Het bezinningsproces is gestart begin november 2019.

Middelen daarbij waren:

- Informatieverstrekking en het betrekken van gemeenteleden via de wekelijkse zondagsbrieven (20 keer)
- Een inspiratiebijeenkomst op 30 januari
- Vijf vragen aan de werkgroepen
- Een gemeentebrede enquête.
- Gesprekken en correspondentie met een aantal gemeenteleden n.a.v. inspiratiebijeenkomst, zondagsbrieven en enquête.

Uitwerking

Onderzochte factoren van het Wingerddraagvlak om vitaliteit te toetsen:

- a. betrokkenheid, participatie, en inzet o.a. financiële bijdrage
- b. gezondheid, leeftijd, verloop;
- c. organisatie
- d. organisatie ontwikkeling (wijkgemeente), persoonlijke ontwikkeling/ persoonlijke ondersteuning

Uitgangssituatie van de wijkgemeente op moment van onderzoek:

Aantal geregistreerde leden per 20-01-2020: 578,

waarvan doop- en belijdende leden: 503 en vrienden: 33

Het totaal aantal leden: 536 en meegeregistreerden 42

Het aantal pastorale eenheden: 352

Ad a. betrokkenheid en inzet

Cijfers m.b.t. de participatie:

- Er kwamen ong. 15 reacties op de ingezonden artikelen in de zondagsbrieven rondom het bezinningsproces.
- Inspiratiebijeenkomst: opkomst 99
Gemiddeld aantal uren per persoon per week vrijwilligerswerk: 3,9 (30/1/2020)
- Enquête: de enquêtevragen werden door 128 leden ingevuld. 3 formulieren kwamen te laat binnen. 60 personen deden ook mee aan de inspiratiebijeenkomst.
Gemiddeld aantal uren per persoon per week vrijwilligerswerk: goed 2 uur (maart 2020)
- Alle 7 werkgroepen werkten mee aan de beantwoording van de gestelde vragen.
- Het totale aantal leden dat meedeed aan het bezinningsonderzoek was 167, een derde deel van het ledental van de wijkgemeente.
- Een signaal van financiële betrokkenheid en inzet bleek uit de hoge opbrengst van Aktie Kerkbalans 2020: 20,4 % verhoging t.o.v. 2019. Er waren 265 toezeggingen. De gemiddelde toezegging lag op € 304.

Conclusie: Op dit moment is de betrokkenheid en inzet van gemeenteleden voldoende.

Ad b. gezondheid, leeftijd en verloop

- **Leeftijd:** De gemiddelde leeftijd van onze wijkgemeente was op 20 januari 2020: 62,8 jaar.
De gemiddeld leeftijd op de inspiratiebijeenkomst van 30 januari 2020 was 70,3 jaar. De gemiddelde leeftijd van het draagvlak ligt boven de zeventig jaar. Daardoor zal het draagvlak naar grote waarschijnlijkheid de komende jaren onder druk komen te staan door ziekte, het toenemende aantal mantelzorgers en overlijden. Vitaliteit en flexibiliteit van vrijwilligers neemt af. Het ledenaantal vermindert jaarlijks met ongeveer dertig personen. Daar staat een klein aantal nieuwe leden tegenover. In 2019 waren dat er 7. Bovendien ontbreekt het aan jonge aanwas. Niettemin staan er nog een aantal gezinnen met kinderen ingeschreven. De gemiddelde leeftijd van alle leden laat zien onze kwetsbaarheid zien.
- **Gezondheid:** er hebben op 30 januari 15 gemeenteleden aangegeven mantelzorger te zijn. Het aantal zieken en ouderen neemt de komende jaren toe. Ook het aantal mantelzorgers zal toenemen, waardoor mogelijk actieve vrijwilligers hun werkzaamheden voor de Wingerd gaan neerleggen. Daardoor zal o.a. de werkdruk in het pastorale team toenemen. De gemiddeld leeftijd van de leden van de werkgroep pastoraat is momenteel: 72 jaar. In de Covid-19 crisis kreeg deze werkgroep het extra druk en werd geholpen door een aantal gemeenteleden.
- **Verloop:** In het afgelopen jaar 2019 zijn er in 15 leden overleden, 3 vertrokken naar de Ark, 8 naar de IJsseldijk, 17 uitgeschreven en 14 vertrokken. In deze telling zijn ook de volwassen ongedoopte jongeren, mee geregistreerde en vrienden. Er kwamen 7 nieuwe leden bij. Gemiddeld is de afname van het aantal leden per jaar van ongeveer 30.

Conclusie: we zijn een vergrijzende en jaarlijks kleiner wordende gemeente. Dit proces gaat sneller dan werd verwacht (Rapport Oosterwijk 2014, pag. 9) Er zijn geen gegevens beschikbaar over de redenen van uitschrijving of overschrijving naar andere gemeenten.

Ad c. Organisatie de Wingerd: mogelijke veranderingen en problemen

Aan de wijkkerkenraad en de werkgroepen is gevraagd welke inhoudelijke en/of organisatorische veranderingen zij verwachten in de komende 5 jaar?

- **Wijkkerkenraad:** samenwerking (samenvoeging?) werkgroepen Pastoraat en Diaconaat; versterking van werkgroep Vorming & Toerusting; afstoten van activiteiten waar mogelijk.
- **Werkgroep Pastoraat:** pastoraat zonder kerkdienst (1,5 meter pastoraat), ontmoeting zonder lijfelijke ontmoeting; jongeren-ontmoetingen; scheidslijnen laten vervagen tussen leeftijdscategorieën; samenwerking tussen diaconaat en pastoraat. Zinvolle en uitdagende ontmoetingen/samenwerking tussen kinderen, jongeren en volwassenen tot stand brengen. Online leren communiceren, naast telefonisch gesprek of bezoek brengen.
- **Werkgroep Diaconie:** ontvangt graag informatie/signalen om materiële hulp uit andere werkgroepen (bijv. pastoraat/ predikant); meer inhoudelijke uitwisseling tussen de werkgroepen. De werkgroep Diaconie wil zelfstandig blijven.
- **Werkgroep Kerkrentmeesters:** veranderingen op organisatorisch vlak liggen bij de kerkenraad.
- **Werkgroep Vorming & Toerusting:** geen inhoudelijke en/of organisatorische veranderingen in de komende jaren.

- Werkgroep Eredienst: een vaste predikant is noodzakelijk om meer inhoud te geven aan de eredienst. De werkgroep heeft een ondersteunende functie en wil zich ontwikkelen en meebewegen met de gemeente.
- Werkgroep Communicatie: wil activiteiten meer publiceren in de plaatselijke en regionale media; meer inzet bij opzetten en uitvoeren van speciale projecten zoals Feest van de Geest. Advies en ondersteuning bij activiteiten van de andere werkgroepen. Onderzoek naar inzet van de beamer; en eventuele verschijning van de zondagsbrief eenmaal per veertien dagen.

Conclusie: meer samenwerking en informatie tussen de werkgroepen is gewenst. De werkgroep communicatie kan concrete hulp bieden; versterking/vernieuwing van werkgroep Vorming en Toerusting; vaste predikant noodzakelijk voor eredienst

De werkgroepen verwachten in de komende 5 jaar de volgende problemen:

- Wijkkerkenraad: onvoldoende ambtsdragers (voorzitter/scriba) beschikbaar
- Werkgroep Pastoraat: spanning tussen Geloof en financiën; spanning tussen Hoop en wanhoop; spanning tussen Liefde en verstand
- Werkgroep Diaconie: zijn er nog voldoende mensen beschikbaar om het werk voort te zetten?
- Werkgroep Wijkkerkrentmeesters: doordat uit financieel oogmerk het kerkgebouw d.m.v. verhuur aan diverse organisaties steeds frequenter wordt gebruikt, wordt de inzet van de werkgroep vergroot. Dat kan in de nabije toekomst voor de bezetting een manco aan vrouw/mankracht opleveren door de leeftijd.
- Werkgroep Vorming en Toerusting: gebrek aan menskracht
- Werkgroep Eredienst: niet genoeg menskracht
- Werkgroep Communicatie: bereikbaarheid van oudere gemeenteleden die geen Internet hebben. Toename papieren zondagsbrief? Telefooncirkel om mensen te informeren bij overlijden van gemeenteleden omdat de zondagsbrief bijvoorbeeld straks wellicht 1 x per 2 weken verschijnt, (mede) vanwege het feit dat er onvoldoende informatie te delen is.

Conclusie: binnen 5 jaar wordt door de werkgroepen een tekort aan menskracht verwacht om bestaande activiteiten uit te voeren.

Ad. d. Gemeente-ontwikkeling, ondersteunende activiteiten

In feite is het onderzoek naar het draagvlak van de gemeente een vervolg op het rapport dat in mei 2016 verscheen in opdracht van de wijkkerkenraad Koers Wingerd II. Sleutelwoorden waren: ruimte, transparantie en eenvoud. Voorgesteld werd om de organisatie te vereenvoudigen en vooral lichter en flexibeler te maken. Een compactere vorm van kerk-zijn met minder activiteiten bijv. door te werken met tijdelijke projectgroepen. De aanbevelingen m.b.t. de organisatie van de Wingerd (pag. 4) zijn grotendeels doorgevoerd, maar de punten 7, 8 en 9 (pag. 4, 5) zijn onvoldoende uit de verf gekomen. Er heeft slechts eenmaal een evaluatie plaatsgevonden. Evaluaties, jaarverslagen, functioneringsgesprekken met predikant zijn prima middelen om het beleid bij te sturen.

Persoonlijke (geloofs)ontwikkeling/ondersteuning voor gemeenteleden:

Er zijn gesprekskringen, lezingen, groothuisbezoeken en individuele pastorale gesprekken en meditatiekringen.

De werkgroep Vorming en Toerusting heeft ieder jaar een aanbod. In 2019 was het vormende deel gericht op film (20 – 30) deelnemers, literatuur (15–20 deelnemers),

gesprekskringen en mediatie (8-10). Lezingen waren er in samenwerking met de plaatselijke Raad van kerken (ong. 50 deelnemers). Ook was er een workshop Woorden Verbeeld (9 deelnemers).

Ondersteunende activiteiten voor toerusting aan ambts- en taakdragers ontbrak.

Conclusie: Het ontbreekt aan jaarlijkse evaluatie en bijstelling van het beleid m.b.t. gemeenteontwikkeling en toerusting van ambts- en taakdragers.

Eindconclusie onderzochte factoren:

-Op dit moment is de betrokkenheid en inzet van gemeenteleden voldoende. We zijn een vergrijzende en jaarlijks kleiner wordende gemeente. Dit proces gaat sneller dan werd verwacht.

-Er zit spanning tussen aanbod van vrijwilligers en de feitelijke vraag om versterking in de werkgroepen. Goede afstemming van aanbod en vraag is zeer dringend.

-Meer samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de werkgroepen is gewenst.

-Een eigen predikant is noodzakelijk voor o.a. de eredienst en het geven van toerusting. Door toerusting kan persoonlijke ondersteuning worden verbeterd.

-Binnen vijf jaar wordt door de werkgroepen een tekort aan menskracht verwacht om bestaande activiteiten uit te voeren.

Over de gemeente

- De kerk heeft een opdracht. Ze is er niet voor zichzelf! Hoe word je van betekenis als kerk? Je zult 'waarden' moeten genereren. Wat dragen wij bij aan het goede leven?
- Twee kanten: iets doen voor mensen en iets doen met mensen. Ga op zoek naar relevantie, werkelijke behoeftes. Heb oog voor wat er speelt. Er is eenzaamheid. Investeer in relaties, daarna in activiteiten.
- Wordt een kerk waar zorgvuldigheid een belangrijke waarde is.
- Excelleer in zwakheid als kerk, dan verdwijnen de overlevingsvragen.
- Profileer het bijzondere van onze wijkgemeente zoals Feest van de Geest, de mooie Advent – en Paascycli.
- Verstoor niet wat goed loopt, maar doe wel iets aan de vrijblijvendheid.
- Wees er voor de buurt, betrek de buurt bij de Wingerdactiviteiten

Bij de missie van de gemeente (pastoraal en diaconaal)

- Mantelzorgers ondersteunen
- Een dementievriendelijke gemeente zijn door steun aan mantelzorgers, en bijvoorbeeld door eens in het kwartaal in samenwerking met de andere kerken een dienst in dit kader te organiseren
- Intensievere bezoeken aan jonge gezinnen
- Hulpgroep voor technische en digitale ondersteuning voor ouderen
- Het zichtbaar houden van leden die zijn overleden (naam op een steentje bijv.)
- Praten over de problematiek van minder jeugd en jongeren in de kerk. Faal en schuldgevoelens?

Geloofshouding en eredienst

- Zelf overbrengen dat geloof belangrijk is!
- Eigentijdse preken die goed en Bijbels zijn
- Laat jongeren een keer muziek verzorgen, maak het leuker voor kinderen
- Let op de taal in de liturgie/liederen. Spreekt dit jongeren nog aan?
- Beamergebruik uitbouwen, minder papier
- De kerkdienst kan uitdagender (meer experimenteel / meer Taizé, meer RK, meer inhoud, meer bekende liederen (nu zonder predikant moeilijk te realiseren. Meer aandacht voor de zwakkeren (vluchtelingen/daklozen etc.)
- Minder vrijblijvendheid m.b.t. bezoeken kerkdiensten. Welke invloed heeft het dat de Wingerd in deze coronacrisis gesloten is?

Gastvrijheid praktisch uitbouwen door:

- Maak wijkgroepen. Leden uit een wijk die elkaar ontmoeten, beter leren kennen en zorg voor elkaar dragen.
- Ontmoetingsplek organiseren/ Café starten zoals in verleden
- Bestaande netwerkjes uitbreiden met nieuwe 'vreemde' gezichten. Mensen mogen erbij horen en niet het gevoel krijgen buitengesloten te zijn.

Vorming & Toerusting:

- Lezingencyclus organiseren
- Nieuwe kring: Samen praten over wat er opvalt in de samenleving en wat er leeft bijv. d.m.v. krantenartikelen
- Initiatieven van gemeenteleden voor begeleiding kringen, doen van workshops waarderen en ondersteunen door belangstelling, praktische hulp en na afloop vragen naar kosten
- Aanbod maken speciaal gericht op ondersteuning van jonge gezinnen

- Door het aanbod van Vorming & Toerusting eerder te laten verschijnen (voor de zomer), kunnen meer mensen in hun agenda rekening houden met het aanbod. Dat kan in september worden samengevoegd bij het totale aanbod Raad van kerken PKN Krimpen. Aanbod op website actueel houden

Vrijwilligers

- Informatiepunt instellen; kleinere taken bijv. voor 2 jaar; beter te overzien. Ook een taakomschrijving.
- Veel mensen tobben met gezondheidsproblemen. Voelen zich min of meer schuldig, dat ze niet mee kunnen draaien. Praat daarover.
- Vrijwilligerskrant, kwartaaluitgave

Wingerdgebouw

- Maak van het Wingerdgebouw een Centrum voor Levenskunst

Financiën

- Kerk draait niet om geld, maar op geld!